

Амонс В.В., студент, Черниш О.В., ст. викладач
Київський національний університет технологій та дизайну

ОПТИМІЗАЦІЯ СТРУКТУРИ КАПІТАЛУ ТА ЇЇ ВПЛИВ НА ПОТЕНЦІАЛ ПІДПРИЄМСТВА

Ефективність діяльності будь-якого підприємства, націленого на забезпечення високих темпів свого розвитку, а також на підвищення конкурентоспроможності, багато в чому залежить від особливостей формування структури його капіталу. Під структурою капіталу підприємства зазвичай розуміють співвідношення його власного і позикового капіталу, що залучається для фінансування операційної діяльності. А оптимальна структура - це таке співвідношення її елементів, яке забезпечує або необхідний приріст рентабельності діяльності при заданому рівні фінансової стійкості, або підвищення фінансової стійкості при заданому рівні рентабельності. Виходячи з чого, можна зробити висновок про те, що однозначного розуміння оптимальної структури капіталу стосовно всіх господарюючих суб'єктів не існує. Тобто, для кожної організації повинна бути знайдена притаманна тільки їй структура, яка оптимізувала б результати її фінансово-господарської діяльності та була призначена для реалізації, принаймні, двох з можливих цілей розвитку: або збільшення прибутковості, або орієнтація на збереження стабільності.

Оскільки як власний, так і позиковий капітал мають для підприємства свою вартість - вартість обслуговування, то оптимальна структура з цієї точки зору - структура, що мінімізує вартість капіталу [1]. При формуванні структури капіталу підприємство стикається з великою кількістю ризиків. Серед них ризик часткового чи повного неповернення позикових коштів, ризик обслуговування боргу, ризик банкрутства.

Слід зазначити, що залучення позикових ресурсів може привести до зростання рентабельності власного капіталу підприємства за рахунок ефекту фінансового важеля [2]. Оптимальна структура капіталу в цьому випадку максимізує рентабельність підприємства, тобто дозволяє отримати найбільший прибуток за існуючого рівня власних ресурсів.

Фінансові ресурси беруть участь у виробничо-господарській діяльності та залучаються для фінансування певних стратегічних напрямів розвитку підприємства, а фінансовий потенціал, в свою чергу, забезпечує можливість трансформації ресурсного та виробничого потенціалів у результати діяльності підприємства [3].

Однією з основних проблем оцінки фінансового потенціалу підприємства є різниця між реальною та балансовою вартістю фінансового капіталу підприємства. Ситуація погіршується тим чином, що для власників та інвесторів не є важливою загальна фінансова вартість підприємства на відміну від можливого прибутку, який вони можуть отримати. Економічна сутність фінансового капіталу підприємства може проявлятися за наступними особливостями: 1) як економічна база функціонування та забезпечення підприємства, яка в подальшому є головною умовою забезпечення та розвитку держави і суспільства. 2) як фінансовий капітал - його величина та структура відображають процеси забезпечення, розподілу, використання і відтворення фінансових ресурсів на підприємстві та є основою визначення ефективного формування і використання власних і позикових фінансових ресурсів. 3) як обігові кошти - фінансовий капітал забезпечує рух факторів виробництва та формування основних і обігових коштів підприємства. 4) як рівень ефективності загальної діяльності підприємства - процеси формування, розподілу і використання прибутку, здатність постійного нарощування і капіталізації фінансових ресурсів. 5) як база визначення ринкової вартості підприємства - величина власного капіталу підприємства характеризує його

кредитоспроможність та інвестиційну привабливість, що формує базу оцінки його ринкової вартості [4].

При формуванні оптимальної структури капіталу підприємства необхідно враховувати суб'єктивні та об'єктивні чинники впливу на потенціал підприємства. У зарубіжній економічній літературі критиці піддаються традиційні фінансові показники, джерелом яких є система бухгалтерського обліку та фінансової звітності. Це пояснюється ретроспективним характером цих показників, оскільки вони відображають лише результати минулої фінансової діяльності підприємства та не здатні реально оцінити його майбутні фінансові можливості. Тому вимірювання за допомогою виключно фінансових показників призводить до руйнівних явищ у стратегічній перспективі підприємства та в кінцевому рахунку до його фінансового краху. У кожному конкретному випадку можна використовувати той або інший критерій оптимізації структури капіталу.

Таким чином, оптимальна структура капіталу є необхідною умовою для ефективної роботи підприємства. Оптимізація структури капіталу повинна проводитися, враховуючи вплив змін зовнішньої кон'юнктури підприємства і ґрунтуватися на максимізації його ринкової вартості.

Література

1. Басовский Л.Е. Финансовый менеджмент: учебник / Л.Е. Басовский. – М.: ИНФРА-М, 2007. – 240 с.

2. Бланк И.А. Управление формированием капитала / И.А. Бланк. – К.: Ника-Центр; Эльга, 2002. – 512 с.

3. Головка Т.В. Стратегічний аналіз: [навч.-метод. посіб.]/ Т.В. Головка, С.В. Сагова. – К.:КНЕУ, 2002. – 198 с.

4. Лахметкина Н. И. Инвестиционная стратегия предприятия: учеб.пособ./ Н.И. Лахметкина. – М.: КНОРУС, 2007. – 184 с.

5. Маховикова Г. А. Инвестиционный процесс на предприятии: учеб.пособ. / Г.А. Маховикова, В. Е. Кантор. – СПб.: Питер, 2001. – 176 с.